

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.41.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 7620 Pani Posłanki Iwony Hartwich w sprawie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opiekunów osób z niepełnosprawnościami, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, dotyczące również osób pobierających świadczenia opiekuńcze (świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna), uregulowano ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 6 ust. 2a ww. ustawy, za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio:

- pobieranego świadczenia pielęgnacyjnego albo pobieranego specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych,
- pobieranego zasiłku dla opiekuna, przysługującego na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego), 20-letniego w przypadku kobiety i 25-letniego w przypadku mężczyzny.

Takie uregulowanie okresu opłacania składki zapewnia osobie pobierającej świadczenie opiekuńcze, ubezpieczenia emerytalne i rentowe przez okres, który jest skorelowany z minimalnymi okresami uprawniającymi do najniższej emerytury. Emerytura przysługuje ubezpieczonemu po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn. Po spełnieniu tego warunku osoba pobierająca świadczenie opiekuńcze, która nigdy nie była aktywna zawodowo, nabędzie prawo do emerytury w wysokości najniższej, gwarantowanej przez państwo.

Co istotne, wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, jeżeli podlega ona obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu na podstawie ustawy lub odrębnych przepisów.

Jeżeli świadczeniobiorca spełnia powyższe warunki, a w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych osiągnął niezbędny do uzyskania ubezpieczenia okres (składkowy i nieskładkowy), 20-letni w przypadku kobiet i 25-letni dla mężczyzn, to wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest zwolniony z obowiązku opłacania za niego składki na ubezpieczenia społeczne do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Należy przy tym zwrócić uwagę na istotny dla otrzymujących świadczenia opiekuńcze przepis art. 57 ust. 1 pkt 3, określony w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251). Przepis ten uzupełnienia katalogu okresów,

w których może powstać niezdolność do pracy o okresy pobierania świadczeń opiekuńczych (świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna) także w sytuacji, gdy nie było obowiązku opłacania za nie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Umożliwia to osobom uprawnionym ubieganie się o rentę z tytułu niezdolności do pracy w przypadku, gdy niezdolność do pracy powstała w okresach pobierania świadczeń opiekuńczych, za które nie było obowiązku opłacania składek ubezpieczeniowych, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Należy przy tym podkreślić, że kwota świadczeń opiekuńczych jest co do zasady niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę. Również składki opłacane od tych świadczeń są odpowiednio niższe. W związku z faktem, że nawet 20/25-letnie opłacanie składek od świadczeń opiekuńczych nie zagwarantowałoby w przyszłości wypłaty emerytury w wysokości co najmniej najniższej emerytury, ustawodawca zdecydował o podwyższeniu takiej emerytury do wysokości emerytury minimalnej (art. 87 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Stanowi to wyjątek od zasady określonej w ustawie o emeryturach i rentach z FUS – zgodnie z którą emerytura minimalna przysługuje w przypadku opłacania składek przez 20/25-lat od kwoty co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Odnosząc się do poruszonej w pytaniach Pani Posłanki kwestii wydłużenia okresu opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przez cały okres sprawowania opieki, dla osób pobierających świadczenia opiekuńcze, informuję, że obecnie nie są prowadzone w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prace legislacyjne w tym zakresie. Niemniej, wskutek interpelacji Pani Posłanki podejmiemy analizę w tej materii, w tym w szczególności podejmiemy pracę nad oszacowaniem skali problemu i ewentualnych skutków finansowych jego rozwiązania w sposób zaproponowany w wystąpieniu Pani Posłanki.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

dr hab. Sebastian Gajewski prof. uczelni

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/